

Reactieformulier

Consultatie NBA-handreiking 1153 - Frauderisicoanalyse

Consultatieperiode loopt tot en met 16 september 2024

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Instructies voor respondenten

We verzoeken u de consultatiereactie uiterlijk aan te leveren op **16 september 2024**.

Dit reactieformulier is bedoeld voor het geven van uw consultatiereactie op de concept NBA-handreiking 1153. Het gebruik van dit document zal de verzameling en analyse van consultatiereacties door de NBA vergemakkelijken.

U kunt reageren op alle vragen of alleen geselecteerde vragen. Om uw consultatiereactie zo goed mogelijk te kunnen behandelen, verzoeken we het volgende:

- Geef uw algemene reactie door middel van de 'drop-down' keuzemenu's.
- Geef de reden voor uw antwoorden bij de gedetailleerde reactie. Als u het niet eens bent met de voorstellen in de handreiking, geef dan uw specifieke redenen en specifieke suggesties aan voor het wijzigen van de handreiking.
- Benoem zo specifiek mogelijk waar uw consultatiereactie betrekking op heeft, bijvoorbeeld door te verwijzen naar specifieke paragrafen, voorbeelden of alinea's in de handreiking.
- Vermijd het invoegen van tabellen of tekstvakken in het formulier bij het geven van uw antwoorden op de consultatievragen, omdat dit de verzameling van de reacties zal bemoeilijken.
- Dien uw opmerkingen in met behulp van dit formulier, zonder een begeleidende brief of een samenvatting van uw belangrijkste punten. Benoem in plaats daarvan eventuele belangrijke punten zoveel mogelijk in uw antwoorden op de vragen.

Uw reactieformulier kunt u zenden naar: consultaties@nba.nl. De NBA vindt het belangrijk om transparant te zijn over de reacties die zij krijgt met betrekking tot voorgestelde regelgeving en toelichtingen daarop. Daarom vragen wij om bij indiening van uw reactie aan te geven of wij uw reactie wel of niet mogen publiceren op de website van de NBA.

Onderdeel A: Uw gegevens

Naam van uw organisatie (of uw naam als u een reactie indient in persoonlijke hoedanigheid)	Nederlandse Zorgautoriteit
Naam/namen van verantwoordelijke(n) voor deze indiening (of laat leeg als dit hetzelfde is als hierboven)	Wim Komrij Barend Alblas
Naam van contactpersoon voor deze reactie (of laat leeg als dit hetzelfde is als hierboven)	
E-mailadres van contactpersoon	

Onderdeel B: Antwoorden op de consultatievragen

Voor elke vraag, begint u met uw algemene antwoord op de vraag middels de keuzelijst. Geef uw gedetailleerde opmerkingen, indien van toepassing, daaronder bij de behorende sectie.

1. *Wat vindt u in het algemeen van de opzet en duidelijkheid van deze handreiking?*

Algemene reactie: Goed

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

De definitie van fraude staat in de bijlage. Omdat de hele handleiding fraude het centrale begrip is bevelen wij aan om de definitie van het fraude in de introductie of in de inleiding op te nemen.

2. *Wat vindt u van het samenvattende schema in afbeelding 2 op pagina 4?*

Algemene reactie: Goed

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Gezien het frauderisico dat voortvloeit uit transacties met verbonden partijen bevelen wij aan om in het schema ook een verwijzing naar NV COS 550 "Verbonden partijen" op te nemen. Deze verordening noemt op verschillende plekken het frauderisico dat speelt bij transacties met verbonden partijen.

3. *Is de toepassing van Standaard 240 en, meer specifiek, het door de accountant te volgen proces van de frauderisicoanalyse duidelijk uitgelegd?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

De terminologie in paragraaf 2.1, "Inzicht in entiteit", kan worden verduidelijkt door onder a "complexe groepsstructuur waar de entiteit onderdeel van uitmaakt" te noemen en onder b "de voor de entiteit geldende specifieke wet- en regelgeving".

4. Verdiepende onderwerpen

a) *Is de uitwerking dat aanwezige maatregelen van interne beheersing binnen de entiteit geen positieve invloed hebben op de frauderisicoanalyse duidelijk (paragraaf 2.2)?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

b) *Is het onderscheid in frauduleuze financiële verslaggeving en oneigenlijke toe-eigening van activa duidelijk (paragraaf 2.3)?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

c) *Is de toelichting op de frauderisicofactoren duidelijk (hoofdstuk 3), inclusief de toelichting op de fraudedriehoek (paragraaf 3.3)?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

d) Is de evaluatie van frauderisicofactoren om te komen tot frauderisico's (hoofdstuk 4) duidelijk? En is de uitleg en het diagram in paragraaf 4.2 rondom het gebruik van het spectrum (waarschijnlijkheid x orde van grootte) duidelijk?

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Het onderaan blz 16 genoemde alternatief om het relatieve belang van frauderisicofactoren individueel én in samenhang te beoordelen vraagt een nadere toelichting. Dit zou ook kunnen door een voorbeeld te geven.

e) Wat vindt u van de toelichting op het veronderstelde frauderisico van doorbreking van de interne beheersing door het management (paragraaf 5.1)?

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

In 5.1 is sprake van het bewust manipuleren of weglaten van toelichtingen in de jaarrekening. Het kan ook voorkomen dat het management bewust beweringen in het jaarverslag doet die niet in overeenstemming zijn met de informatie in de jaarrekening of daar bepaalde informatie achterhoudt.

f) Wat vindt u van de toelichting op het veronderstelde frauderisico van de opbrengstverantwoording? Is de uiteenzetting van de hoofregel en de uitzondering (paragraaf 5.2) duidelijk?

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

g) Mist u nog andere onderwerpen waarop verdieping gewenst is? Zo ja, kunt u dit en de bijbehorende prioritering hiervan motiveren

Algemene reactie: Ja

Onzes inziens vraagt de groepsstructuur waar de entiteit deel van uitmaakt meer aandacht in de handreiking. Dat kan immers een frauderisicofactor zijn. Het is van belang om in te gaan op de risico's die hieraan verbonden zijn op frauduleuze financiële verslaggeving en oneigenlijke toe-eigening van activa.

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

5. Voorbeelden

a) Zijn de voorbeelden (in de paragrafen 4.3, 4.4, 5.1 en 5.3) helder en illustratief?

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

b) *Kunt u aanvullende voorbeelden aanleveren die toezien op de verdiepende onderwerpen?*

Algemene reactie: Ja

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

Een Wtza toegelaten zorginstelling maakt deel uit van een groep van ondernemingen. De zorginstelling biedt intramurale zorg aan gehandicapten. Binnen de groep zijn naast de zorginstelling verschillende ondernemingen actief die diensten verlenen aan de zorginstelling. Diensten op het gebied van personeel, ICT en management. Deze doorberekening zijn materieel in het kader van de jaarrekeningcontrole. Het is de zorginstelling wettelijk (Wtzi) niet toegestaan winst uit te keren (frauderisicofactor). Aan het hoofd van de groep staat een holding. De holding heeft twee aandeelhouders te weten de BV's van de bestuurders van de holding. De zorginstelling heeft een bestuurder die geen aandeelhouder is. Beide aandeelhouders zijn als bestuurder actief binnen andere onderdelen van de groep. Dit betreft ook de onderdelen die diensten verlenen aan de zorginstelling. De raad van commissarissen is gepositioneerd op holding niveau. De zorginstelling heeft conform wettelijke voorschriften (Wtza) een eigen RvC. De leden zijn de RvC leden op holding niveau (personele unie).

Omdat de zorginstelling geen winst mag uitkeren moet de accountant die de jaarrekening controleert alert zijn op (heimelijke) winstuitkeringen. Heimelijke winstuitkeringen zijn mogelijk doordat andere ondernemingen binnen de groep die niet onder de wettelijke verplichting tot winstuitkering vallen diensten aan de zorginstelling verlenen tegen een prijs die hoger ligt dan bij concurrentiestelling in de markt gebruikelijk is. Op die manier wordt de winst verschoven van de zorginstelling die geen winst mag uitkeren naar de onderneming die diensten verleent en wel winst mag uitkeren.

De accountant zal bij de beoordeling van opzet, bestaan en werking van de processen rond transacties met verbonden partijen bijzondere aandacht moeten besteden aan de overwegingen om de verbonden partij als leverancier te kiezen, de contractvoorwaarden waaronder de prijs, kwaliteit en garantie, de toetsing van de prijs aan wat in de markt gebruikelijk is, de levering, de facturering en de betaling.

c) *Kunt u voorbeelden aanleveren van hoe u uw cliënt heeft gestimuleerd een interne frauderisicoanalyse op te stellen, en hoe u deze analyse hebt gebruikt bij de uitvoering van uw eigen frauderisicoanalyse?*

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

6. *Zijn de vereisten ten aanzien van het documenteren van de verschillende werkstappen in het proces van de frauderisicoanalyse voldoende duidelijk?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

7. *Recent is de NBA-handreiking 1137 (corruptie, werkzaamheden van de accountant) geactualiseerd. Hierin wordt een link gelegd naar fraude en de frauderisicoanalyse. Is de uitwerking in deze NBA-handreiking 1153 volgens u voldoende duidelijk en consistent met de NBA-handreiking 1137?*

Algemene reactie: Duidelijk

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):

8. *Heeft u nog andere adviezen en/of opmerkingen met betrekking tot de NBA-handreiking 1153?*

Algemene reactie: Nee

Gedetailleerde reactie (indien van toepassing):